Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0254

Konferencija UN-a o klimatskim promjenama 2025. u Belému, Brazil (COP30)

Rezolucija Europskog parlamenta od 23. listopada 2025. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2025. u Belému, Brazil (COP30) (2025/2666(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i Kyotski protokol uz tu konvenciju,

– uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) („Pariški sporazum”),

– uzimajući u obzir 29. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP29), 19. zasjedanje u okviru sastanka stranaka Kyotskog protokola (CMP 19), 6. zasjedanje Konferencije stranaka koje služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma (CMA 6) te Klimatski pakt iz Glasgowa usvojen na 26. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP26) u Glasgowu 13. studenog 2021.,

– uzimajući u obzir dogovor postignut na 27. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP27) o osnivanju posebnog fonda za gubitke i štetu, osnivanje prijelaznog odbora za operacionalizaciju novih načina financiranja odgovora na gubitke i štetu na 28. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP28) te mrežu iz Santiaga o gubicima i šteti,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2024. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2024. u Bakuu, Azerbajdžan (COP29)[1],

– uzimajući u obzir sporazum postignut na konferenciji COP29 o novom zajedničkom kvantificiranom cilju financiranja borbe protiv klimatskih promjena i cilj utrostručenja financiranja za zemlje u razvoju na 300 milijardi USD godišnje do 2035. te osiguravanja napora svih aktera da surađuju na povećanju financiranja zemalja u

[1] SL C, C/2025/808, 11.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj.

razvoju, iz javnih i privatnih izvora, na 1,3 bilijuna USD godišnje do 2035.,

– uzimajući u obzir UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i ciljeve održivog razvoja,

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 9. srpnja 2025. o provedbi i ostvarenju ciljeva održivog razvoja u pogledu Političkog foruma na visokoj razini 2025.[2],

– uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o učincima globalnog zatopljenja od 1,5 °C iznad razina iz predindustrijskog doba iz 2018., njegovo posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu, njegovo posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena te njegovo šesto izvješće o procjeni (AR6),

– uzimajući u obzir objedinjeno izvješće UNFCCC-a od 28. listopada 2024. o nacionalno utvrđenim doprinosima u skladu s Pariškim sporazumom,

– uzimajući u obzir izvješće Svjetske meteorološke organizacije (WMO) od 19. ožujka 2025. naslovljeno „Stanje globalne klime u 2024.”,

– uzimajući u obzir izvješće Usluge klimatskih promjena programa Copernicus i WMO-a od 15. travnja 2025. naslovljeno „Stanje klime u Europi – Izvješće za 2024.”,

– uzimajući u obzir Izvješće Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša (UNEP) o odstupanju emisija za 2024., koje je bilo objavljeno 24. listopada 2024.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Plan za čistu industriju: zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju” (COM(2025)0085),

– uzimajući u obzir zakonodavstvo EU-a kojim se ciljevi EU-a u pogledu smanjenja neto emisija za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. i postizanja obvezujućeg cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. (paket „Spremni za 55 %”) pretvaraju u konkretne politike u različitim sektorima,

– uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.[3], kao i izvješće Europske agencije za okoliš od

---

[2] Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0159.

[3] SL L 114, 12.4.2022., str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

20. veljače 2025. o praćenju napretka u ostvarivanju ciljeva Osmog programa djelovanja za okoliš za 2024. i izvješće Komisije od 13. ožujka 2024. o preispitivanju Osmog programa djelovanja za okoliš u sredini programskog razdoblja (COM(2024)0123),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi[4],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. veljače 2024. naslovljenu „Osiguravanje naše budućnosti – Klimatski cilj EU-a za 2040. i put prema klimatskoj neutralnosti do 2050. uz izgradnju održivog, pravednog i prosperitetnog društva” (COM(2024)0063),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. ožujka 2024. naslovljenu „Upravljanje klimatskim rizicima – zaštita ljudi i blagostanja” (COM(2024)0091),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2025. naslovljenu „Procjena konačnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova za ostvarenje energetskih i klimatskih ciljeva Unije do 2030. na razini EU-a” (COM(2025)0274),

– uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš od 11. ožujka 2024. naslovljeno „Europska procjena klimatskih rizika”,

– uzimajući u obzir izvješće Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene od 15. lipnja 2023. naslovljeno „Znanstveni savjeti za utvrđivanje klimatskog cilja na razini EU-a do 2040. i proračuna za stakleničke plinove za razdoblje 2030. – 2050.”,

– uzimajući u obzir izvješće Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene od 2. lipnja 2025. naslovljeno „Znanstveni savjeti za izmjenu Europskog zakona o klimi – utvrđivanje klimatskih ciljeva za jačanje strateških prioriteta EU-a”,

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 28. lipnja 2023. naslovljenu „Novi pogled na međuodnos klime i sigurnosti: traženje rješenja za utjecaje klimatskih promjena i uništavanja okoliša na mir, sigurnost i obranu” (JOIN(2023)0019) i zajednički radni dokument službi Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 17. veljače 2025. naslovljen „Izvješće o napretku u provedbi zajedničke komunikacije – ‚Novi pogled na međuodnos klime i sigurnosti’” (SWD(2025)0049),

– uzimajući u obzir Globalni okvir za kemikalije – za planet bez štetnih posljedica kemikalija i otpada, donesen na petoj Međunarodnoj konferenciji o upravljanju kemikalijama koju je u rujnu 2023. organizirao UNEP,

---

4 SL C 232, 16.6.2021., str. 28.

– uzimajući u obzir Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala donesen na 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti (CBD COP15) u prosincu 2022. i 16. sastanak Konferencije stranaka Konvenciju UN-a o biološkoj raznolikosti (CBD COP16), koji je završio u veljači 2025.;

– uzimajući u obzir sporazum u okviru Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije (Sporazum o BBNJ-u ili Ugovor o otvorenom moru) donesen 19. lipnja 2023.,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2024. o obnovi prirode i izmjeni Uredbe (EU) 2022/869[5] (Akt o obnovi prirode),

– uzimajući u obzir svoje stajalište od 10. travnja 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju i otpornosti tla[6],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/3012 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenog 2024. o uspostavljanju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika, gospodarenja ugljikom i skladištenja ugljika u proizvodima[7],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1787 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru i izmjeni Uredbe (EU) 2019/942[8],

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava od 12. srpnja 2019. o ljudskim pravima i klimatskim promjenama (A/HRC/RES/41/21),

– uzimajući u obzir Izjavu o podupiranju uvjeta za pravednu tranziciju na međunarodnoj razini od 4. studenoga 2021., donesenu na konferenciji COP26,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća o financiranju borbe protiv klimatskih promjena od 10. listopada 2025. u pogledu 30. konferencije stranaka UNFCCC-a (COP30) u Belému,

– uzimajući u obzir pitanja upućena Komisiji i Vijeću o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama koja će se održati 2025. u Belému, Brazil (COP30) (O-000028/2025 – B10-0011/2025 i O-000029/2025 – B10-0012/2025),

– uzimajući u obzir članak 142. stavak 5. i članak 136. stavak 2.

---

5 SL L, 2024/1991, 29.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

6 Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0204.

7 SL L, 2024/3012, 6.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj.

8 SL L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.

Poslovnika,

– uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane,

A. budući da je proglasio stanje klimatske i okolišne krize te se obvezao da će se hitno boriti protiv te prijetnje i suzbiti je; budući da najnovija znanstvena istraživanja[9] upućuju na to da se globalno zagrijavanje i porast razine mora prouzročeni ljudskim djelovanjem ubrzavaju još i više nego što se prethodno očekivalo;

B. budući da je Pariški sporazum stupio na snagu 4. studenoga 2016.; budući da se 2025. obilježava deseta obljetnica donošenja Pariškog sporazuma;

C. budući da bi se, prema Izvješću UNEP-a o odstupanju emisija za 2024.[10], potpunom provedbom bezuvjetnih nacionalno utvrđenih doprinosa u okviru Pariškog sporazuma za 2030. porast globalne temperature u ovom stoljeću ograničio na 2,8 °C, dok bi se potpunom provedbom uvjetovanih nacionalno utvrđenih doprinosa taj porast temperature snizio na 2,6 °C;

D. budući da se u objedinjenom izvješću o nacionalno utvrđenim doprinosima za 2024.[11] navodi da se predviđa da će ukupna razina globalnih emisija stakleničkih plinova 2030. biti 2,6 % niža od razine iz 2019.; budući da je Međuvladin panel o klimatskim promjenama zaključio da, kako bi se zagrijavanje ograničilo na 1,5 °C, emisije stakleničkih plinova do 2030. trebaju biti 43 % niže nego 2019.;

E. budući da EU treba ostati predvodnik u međunarodnim pregovorima o klimi; budući da sve stranke moraju zajednički raditi na postizanju globalnih klimatskih ciljeva; budući da dekarbonizacija samo u EU-u neće biti dovoljna; budući da su Sjedinjene Američke Države odgovorne za 23,8 % ukupnih globalnih emisija CO_2, države članice EU-a za 16,5 %, Kina za 15 %, Rusija za 6,7 %, a Ujedinjena Kraljevina za 4,4 %; budući da je, nakon Kine, Sjedinjenih Američkih Država i Indije, EU trenutačno četvrti najveći onečišćivač u svijetu s oko 6 % svjetskih emisija CO_2 godišnje; budući da na EU otpada

---

9 Forster, P. M., Smith, C., Walsh, T., Lamb, W. F., Lamboll, R. i dr., *Indicators of Global Climate Change 2024: annual update of key indicators of the state of the climate system and human influence* (Pokazatelji globalnih klimatskih promjena 2024.: godišnje ažuriranje ključnih pokazatelja stanja klimatskog sustava i ljudskog utjecaja), *Earth System Science Data*, sv. 17, br. 6, 19. lipnja 2025.

10 Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša, *Izvješće o odstupanju emisija za 2024.*, 24. listopada 2024.

11 Tajništvo UNFCCC-a, *Objedinjeno izvješće o nacionalno utvrđenim doprinosima za 2024.*, 28. listopada 2024.

5,7 % svjetskog stanovništva i 14,7 % svjetskog BDP-a[12];

F. budući da je za ograničavanje globalnog zagrijavanja na 1,5 °C potrebno postići neto negativne emisije nakon 2050.;

G. budući da većina mjera za ublažavanje klimatskih promjena navedenih u Šestom izvješću o procjeni Međuvladina panela o klimatskim promjenama, objavljenom 2023., uključuje hvatanje i skladištenje ugljika te uklanjanje ugljika;

H. budući da Međuvladin panel o klimatskim promjenama procjenjuje da globalni ugljični proračun potreban da se globalno zagrijavanje ograniči s vjerojatnošću od 67 % na 1,5 °C iznosi oko 400 gigatona CO_2 od 2020. nadalje[13]; budući da se očekuje da će se taj globalni ugljični proračun iscrpiti do 2030. ostane li se na trenutačnim globalnim razinama emisija;

I. budući da je metan odgovoran za oko 30 % porasta globalnih temperatura od industrijske revolucije; budući da je EU na konferenciji COP26 sudjelovao u pokretanju globalne obveze smanjenja emisija metana kako bi se do 2030. emisije metana smanje na 30 % razina iz 2020.; budući da je iz izvješća Međunarodne agencije za energiju iz svibnja 2025. naslovljenog *Global Methane Tracker 2025* (Globalni pregled emisija metana za 2025.) razvidno da emisije metana i dalje rastu te da je provedba globalne obveze smanjenja emisija metana i dalje slaba;

J. budući da se u zaključcima Međuvladina panela o klimatskim promjenama navodi da su kopneni i oceanski ponori apsorbirali 56 % emisija CO_2 uzrokovanih ljudskim djelovanjem tijekom proteklih šest desetljeća[14];

K. budući da je premašeno šest od devet granica izdrživosti planeta, kako ih je definirao Stockholmski centar za otpornost[15], uključujući

---

12 Eurostat, *Key figures on the EU in the world – 2025 edition* (Ključni podaci o EU-u u svijetu – izdanje za 2025.), 2025.

13 Međuvladin panel o klimatskim promjenama, „Summary for Policymakers”, u: *Climate Change 2021 – The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (Klimatske promjene 2021.: fizikalni znanstveni temelji. Doprinos radne skupine I. Šestom izvješću o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama), 2021.

14 Međuvladin panel o klimatskim promjenama, „Sections”, u: *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups 1, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (Klimatske promjene 2023.: objedinjeno izvješće. Doprinos radnih skupina I., II. i III. Šestom izvješću o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama), 2023.

15 Richardson, K., Steffen, W., Lucht, W., Bendtsen, J., Cornell, S. i dr., „Earth beyond six of nine planetary boundaries”, *Science Advances*, sv. 9, br. 37, 13. rujna 2023.

granicu u pogledu klime;

L. budući da UNEP međusobno povezane ekološke krize povezane s klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti opisuje kao „trostruku planetarnu krizu” s obzirom na to da klimatske promjene pogoršavaju gubitak bioraznolikosti, onečišćenje ubrzava klimatske promjene i urušavanje ekosustava, a gubitak bioraznolikosti smanjuje otpornost na klimatske promjene;

M. budući da su zaštita, očuvanje i obnova biološke raznolikosti i ekosustava, među ostalim ulaganjem većih napora u zaustavljanje i poništavanje krčenja i degradacije šuma, nužne aktivnosti za postizanje temperaturnog cilja iz Pariškog sporazuma;

N. budući da Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala sadržava konkretne mjere za zaustavljanje i poništavanje gubitka prirode, uključujući ciljeve u pogledu obnove 30 % svih narušenih ekosustava do 2030. i cilj u pogledu očuvanja 30 % kopna, voda i mora;

O. budući da je 2024. bila najtoplija godina otkad postoje mjerenja i da su globalne temperature prvi put premašile 1,5 °C iznad razina iz predindustrijskog doba; budući da su, prema podacima programa Copernicus, temperature u prvoj polovini 2025. bile među najvišim zabilježenim temperaturama, pri čemu je samo 2024. bila toplija u svibnju[16]; budući da je svaka od posljednjih deset godina također među prvih deset najtoplijih godina u povijesti; budući da je, prema podacima programa Copernicus, Europa kontinent koji se zagrijava najbrže na svijetu i to otprilike dvostruko brže od globalnog prosjeka od 1980-ih[17];

P. budući da je Opća skupština UN-a pristup čistom, zdravom i održivom okolišu priznala kao univerzalno ljudsko pravo[18] i da se člankom 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima propisuje načelo prema kojem zaštitu okoliša treba ugraditi u politike Unije;

Q. budući da je onečišćenje zraka velika prijetnja za okoliš i javno zdravlje i da je neraskidivo povezano s klimatskom krizom, kako u pogledu zajedničkih izvora energije kao što je izgaranje fosilnih goriva tako i u pogledu potrebe za integriranim rješenjima politike; budući da klimatski onečišćivači kratkog vijeka, kao što su metan i

---

16 Copernicus, *Copernicus: Exceptionally dry spring in parts of north-western Europe - Second-warmest May globally* (Copernicus: Iznimno suho proljeće u dijelovima sjeverozapadne Europe – drugi najtopliji svibanj u svijetu), internetske stranice programa Copernicus, 10. lipnja 2025.

17 Copernicus, *Copernicus Global Climate Report 2024* (Globalno izvješće o klimi u okviru programa Copernicus za 2024.), internetske stranice programa Copernicus, 10. siječnja 2025.

18 Rezolucija 76/300 Opće skupštine UN-a od 28. srpnja 2022. naslovljena „Ljudsko pravo na čist, zdrav i održiv okoliš”.

crni ugljik, uzrokuju gotovo polovinu trenutačnih razina globalnog zatopljenja i imaju teške posljedice po zdravlje, posebno među osjetljivim skupinama stanovništva[19];

R. budući da su Sjedinjene Američke Države po drugi put odlučile jednostrano se povući iz Pariškog sporazuma; budući da će odstupanje SAD-a od multilateralizma i pružanja razvojne pomoći, humanitarne pomoći i međunarodnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena uzrokovati znatnu prazninu; budući da EU ima odgovornost i strateški interes pomoći u popunjavanju te praznine;

S. budući da je usklađivanje globalnih financijskih tokova s nastojanjima da se postigne gospodarstvo s nultom neto stopom emisija otporno na klimatske promjene ključan cilj zelene tranzicije u skladu s člankom 2. Pariškog sporazuma;

T. budući da je u izvješću Stalnog odbora za financije UNFCCC-a iz 2021. naslovljenom „Prvo izvješće o određivanju potreba zemalja u razvoju koje su stranke Konvencije” navedeno da nacionalna izvješća koja su podnijele zemlje u razvoju koje su stranke UNFCCC-a pokazuju da ukupni troškovi zadovoljavanja njihovih potreba do 2030. u vezi s provedbom Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Pariškog sporazuma iznose 5,8 – 5,9 bilijuna USD[20]; budući da novi zajednički kvantificirani cilj UNFCCC-a o financiranju borbe protiv klimatskih promjena uključuje obvezu povećanja financiranja na iznos od barem1,3 bilijuna USD godišnje do 2035.;

U. budući da je inicijativa za sklapanje ugovora o neširenju fosilnih goriva nadahnuta Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja i da se njome poziva na obvezujući međunarodni ugovor kojim bi se zaustavilo širenje fosilnih goriva, postupno ukinula postojeća proizvodnja i poduprla pravedna globalna tranzicija; budući da je dosad samo 17 zemalja podržalo ugovor o neširenju fosilnih goriva i da nijedna od tih zemalja nije država članica EU-a[21];

V. budući da Europski znanstveni savjetodavni odbor za klimatske

---

19 Szopa, S., Naik, V., Adhikary, B., Artaxo, P., Berntsen, T., „Short-Lived Climate Forcers”, u: *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (Klimatske promjene 2021.: fizikalni znanstveni temelji. Doprinos radne skupine I. Šestom izvješću o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama), lipanj 2023.

20 Stalni odbor za financije UNFCCC-a, „Prvo izvješće o određivanju potreba zemalja u razvoju koje su stranke Konvencije u vezi s provedbom Konvencije i Pariškog sporazuma”, UN-ove internetske stranice o promjeni klime, 2021.

21 Inicijativa za sklapanje ugovora o neširenju fosilnih goriva, „Governments participating in discussions on a fossil fuel treaty”, internetske stranice Inicijative za sklapanje ugovora o neširenju fosilnih goriva.

promjene preporučuje hitno i potpuno ukidanje subvencija za fosilna goriva u EU-u, u skladu s postojećim obvezama; budući da se Osmim programom djelovanja za okoliš zahtijeva utvrđivanje jasnog roka za ukidanje takvih subvencija u skladu s tom klimatskom ambicijom;

W. budući da su djeca posebno osjetljiva na učinke klimatskih promjena, uključujući smrtonosne bolesti, onečišćenje, nesigurnost opskrbe hranom i vodom te ekstremne vremenske uvjete; budući da gotovo milijarda djece živi u 33 zemlje koje su zbog kombinacije izloženosti klimatskim nepogodama i opasnostima za okoliš te visoke razine ranjivosti označene kao „iznimno visokorizične”[22];

X. budući da ambiciozni multilateralni klimatski okviri, i s njima usklađene mjere, služe strateškim interesima EU-a i predstavljaju prilike za EU kao globalnog predvodnika u zelenoj tranziciji;

Globalni pregled stanja, nacionalno utvrđeni doprinosi i COP30 u Belému

1. ističe činjenicu da je u ishodu prvog globalnog pregleda stanja na konferenciji COP 28 zaključeno da je na putu za ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C bez ili uz ograničeno prekoračenje te na 2 °C potrebno dosegnuti najvišu razinu globalnih emisija stakleničkih plinova do 2025. te da ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C bez ili uz ograničeno prekoračenje zahtijeva duboko, brzo i trajno smanjenje globalnih emisija stakleničkih plinova od 43 % do 2030. te 60 % do 2035. u odnosu na razine iz 2019. kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova;

2. prima na znanje relativni napredak postignut u nekim područjima na konferenciji COP29 u Bakuu, posebno u pogledu novog zajedničkog kvantificiranog cilja financiranja borbe protiv klimatskih promjena, napretka u pokretanju fonda za gubitke i štetu te sporazuma o tržištu ugljika; međutim, žali zbog nedostatnog napretka u ublažavanju;

3. sa zabrinutošću primjećuje da su smanjenja ukupnih emisija iz dostavljenih nacionalno utvrđenih doprinosa znatno manja od smanjenja emisija potrebnih za poštovanje cilja Pariškog sporazuma i zaključaka o globalnom pregledu stanja; poziva sudionike konferencije COP30 da ponovno potvrde predanost cilju od 1,5 °C, da uvide potrebu za daljnjim jačanjem ambicija i da donesu konkretne odluke za potporu provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa; smatra da bi se globalni pregledi stanja trebali održavati češće i poziva sve stranke koje ne ostvaruju napredak u postizanju cilja Pariškog sporazuma da ažuriraju i povećaju svoje nacionalno utvrđene doprinose svake dvije godine, uz petogodišnji ciklus preispitivanja;

---

22 UNICEF, *The Climate Crisis Is a Child Rights Crisis: Introducing the Children’s Climate Risk Index* (Klimatska kriza je kriza prava djece: Predstavljanje indeksa klimatskih rizika za djecu), kolovoz 2021.

4. naglašava da su potrebni zajednički napori i daljnje djelovanje svih stranaka kako bi se premostila odstupanja emisija i s pomoću konkretnih ciljeva provele mjere uključene u prvi globalni pregled stanja te kako bi se pojačale mjere utvrđene na nacionalnoj razini; ističe posebnu odgovornost svih velikih onečišćivača, uključujući gospodarstva u usponu i zemlje skupine G20, da pokažu vodstvo u tom pogledu; poziva EU i partnere sličnih stavova da predvode koaliciju velikih ambicija i da surađuju sa svim stranama kako bi se osigurao uspješan ishod na konferenciji COP30;

5. duboko žali zbog odluke vlade SAD-a da se po drugi put povuče iz Pariškog sporazuma; poziva SAD da ponovno razmotri svoje povlačenje i da pravedno doprinese globalnim naporima koji se ulažu u borbu protiv klimatskih promjena i globalnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom, osobito s obzirom na odgovornost koju ima temeljem svojih prijašnjih ukupnih emisija; potiče savezne države SAD-a i nedržavne aktere da nastave međunarodnu suradnju u području klime, među ostalim na konferencijama UN-a o klimatskim promjenama; napominje da se nijedna druga zemlja nije po uzoru na SAD povukla iz Pariškog sporazuma; ističe posebnu odgovornost i strateški interes EU-a da preuzme vodstvo u globalnom djelovanju u području klime i da obnovi povjerenje u to djelovanje, među ostalim poduzimanjem mjera kojima bi se spriječilo svako daljnje povlačenje iz Pariškog sporazuma; smatra da svi aspekti vanjskog djelovanja EU-a, uključujući trgovinsku i razvojnu politiku, mogu doprinijeti ostvarenju tih ciljeva;

6. ponovno ističe načelo usklađenosti politika u cilju razvoja, na koje su se obvezali EU i njegove države članice, a kojim se žele smanjiti proturječnosti i izgraditi sinergije među različitim politikama EU-a; ustraje u dosljednom pristupu provedbi Pariškog sporazuma i Programa održivog razvoja do 2030. u unutarnjim i vanjskim politikama;

7. podsjeća da su u prvom globalnom pregledu stanja stranke UNFCCC-a prepoznale potrebu za dubokim, brzim i trajnim smanjenjima emisija stakleničkih plinova u skladu s planovima ograničavanja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C te su se obvezale doprinijeti globalnim naporima za utrostručenje kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora na globalnoj razini i udvostručenje globalne prosječne godišnje stope poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030.; i dalje je zabrinut zbog nedovoljnog napretka u postizanju tih ciljeva; ističe da je ključno da se konferencija COP30 temelji na tim ciljevima, da se na njoj donesu konkretne odluke o njihovoj provedbi i da se poduzmu dodatne mjere ako preostanu razlike u razini ambicije; ponovno potvrđuje svoju predanost postizanju ciljeva konsenzusa iz Deklaracije o klimi i zdravlju s konferencije COP28; prima na znanje obvezu doprinosa ubrzanju razvoja tehnologija s nultom ili niskom razinom emisija; s tim u vezi podsjeća na točku 28 podtočku (e) prvog globalnog pregleda stanja kako je donesen na

konferenciji COP28;

8. podsjeća da su se u prvom globalnom pregledu stanja sve zemlje obvezale na ubrzanje napora usmjerenih na postupno ukidanje proizvodnje energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama i neučinkovitih subvencija za fosilna goriva te na pošteno, uredno i pravedno napuštanje fosilnih goriva u energetskim sustavima kako bi se ubrzalo djelovanje u ovom ključnom desetljeću i postigla znanstveno utemeljena nulta neto stopa emisija do 2050.; poziva sve stranke da pojačaju napore u tom kontekstu i da sudjeluju u izradi ugovora o neširenju fosilnih goriva; očekuje da će se na konferenciji COP30 ojačati predanost napuštanju fosilnih goriva i ustraje u tome da je hitno potrebno donijeti ambiciozne i vremenski ograničene planove za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva i proizvodnje fosilnih goriva;

9. napominje da je 2025. rok u kojem zemlje moraju dostaviti svoje nacionalno utvrđene doprinose za 2035., koji su ključni za povećanje klimatskih ambicija, praćenje napretka i jačanje otpornosti; smatra da je ključno da EU bude primjer drugima i poziva EU i sve strane koje to još nisu učinile da što je moguće prije te znatno prije konferencije COP30 odgovore na globalni pregled stanja s konferencije COP28 i podnesu svoje apsolutne, a ne relativne, ciljeve za smanjenje emisija u cijelom gospodarstvu koji se odnose na sve stakleničke plinove, sektore i kategorije i koji su usklađeni s ciljem od 1,5 °C; žali što većina strana nije u roku dostavila svoje ažurirane nacionalno utvrđene doprinose, naglašava važnost da se poštuju svi UNFCCC-ovi procesi i rokovi za podnošenje kako bi se osiguralo dobro funkcioniranje multilateralizma u klimatskoj politici;

10. naglašava važnost detaljnog i transparentnog izvješćivanja o procjeni napretka u pogledu nacionalno utvrđenih doprinosa;

11. potvrđuje napredak u provedbi članka 6. Pariškog sporazuma i naglašava da bi primjena članka 6. uvijek trebala dovesti do zajamčene neto koristi za klimu te stoga poziva sve stranke da osiguraju da projekti obuhvaćeni člankom 6. ne ometaju smanjenja domaćih emisija; potiče nadzorni odbor i sve stranke da se pridržavaju Sporazuma iz Glasgowa i stoga osiguraju da su sve odobrene aktivnosti mehanizma čistog razvoja usklađene s metodologijama iz članka 6.4 najkasnije do kraja 2025.; poziva Komisiju da zagovara i podupire razvoj pouzdanog međunarodnog okvira za upravljanje međunarodno prenesenim rezultatima ublažavanja koji uključuje obvezujuće standarde o međunarodnim ugljičnim kreditima kojima se jamči okolišni, klimatski i socijalni integritet, pravednu podjelu koristi od ublažavanja, jasna provedbena pravila kojima se osigurava transparentnost, dodatnost i trajnost, stroge obveze izvješćivanja i djelotvorne nadzorne mehanizme za sve projekte iz članka 6. kako bi se otklonio rizik od dvostrukog računanja i zaštitio okolišni integritet sustava; poziva na donošenje jasnih pravila o podjeli odgovornosti za praćenje i rizike od

poništenja kako bi se spriječilo nepotrebno opterećenje stranaka domaćina; ističe potrebu da se u privatnim inicijativama za tržište ugljika primjenjuju najviši standardi integriteta;

12. poziva sve stranke da ostvare značajan napredak na konferenciji COP30 kako bi se drugi globalni pregled stanja, koji počinje 2026., mogao temeljiti na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i uključivati međusektorska pitanja kao što su rodna ravnopravnost, ljudska prava i zaštita ekosustava;

Međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena i održivo financiranje

13. ističe da je osiguravanje odgovarajućih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena ključno za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma; podsjeća da su nacionalno utvrđeni doprinosi mnogih zemalja u razvoju uvjetovani međunarodnim financiranjem borbe protiv klimatskih promjena; naglašava da je prema raznim izvješćima UN-a razlika između potrebnih i dodijeljenih sredstava u globalnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena sve veća te da ona proizlazi iz niza čimbenika, za koje je potrebno pronaći odgovarajuća rješenja;

14. naglašava da će odgoda mobilizacije sredstava za borbu protiv klimatskih promjena dovesti do povećanja ukupnih i oportunitetnih troškova te smanjenja rezultata djelovanja u području klime; napominje u tom pogledu da Međunarodna agencija za energiju procjenjuje da će za svaki američki dolar koji nije uložen u čistu energiju prije 2030. možda kasnije biti potrebno od 4 do 5 dolara za nadoknadu;

15. naglašava da se prilagodba ne financira dovoljno i da novi zajednički kvantificirani cilj ne odgovara na financijske potrebe prilagodbe u dovoljnoj mjeri; ističe da je, iako su potrebni svi javni i privatni izvori financiranja, međunarodno javno financiranje potrebno, posebno za odgovaranje na potrebe prilagodbe te nadoknadu gubitaka i štete;

16. napominje da EU i njegove države članice osiguravaju otprilike trećinu globalnih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena, što ih čini najvećim pružateljima na globalnoj razini, pri čemu su sredstva iz javnih izvora 2023. dosegnula 28,6 milijardi EUR i mobilizirano je 7,2 milijarde EUR privatnog financiranja; ponavlja da bi se proračun EU-a i nacionalni proračuni trebali prilagoditi kako bi se ispunio dogovoreni novi zajednički kvantificirani cilj i kako bi EU dao svoj pravedan doprinos međunarodnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena, među ostalim mobilizacijom privatnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena; smatra da novi zajednički kvantificirani cilj predstavlja donji prag/granicu za mobilizaciju financiranja borbe protiv klimatskih promjena;

17. uviđa da je EU imao važnu ulogu posrednika u postizanju sporazuma o novom zajedničkom kvantificiranom cilju financiranja borbe protiv

klimatskih promjena; poziva sve stranke da daju svoj doprinos postizanju novog zajedničkog kvantificiranog cilja, što bi trebalo uključivati podciljeve za financiranje ublažavanja i prilagodbe te financiranje gubitaka i štete; poziva EU i njegove države članice da povećaju novo i dodatno financiranje borbe protiv klimatskih promjena pomoću namjenskog i predvidljivog mehanizma javnog financiranja EU-a kako bi ono bilo u skladu s dogovorenim novim zajedničkim kvalificiranim ciljem financiranja borbe protiv klimatskih promjena; podsjeća da će za postizanje potrebne globalne razine financiranja borbe protiv klimatskih promjena biti potrebno više doprinositelja u skladu s razvojem njihovih financijskih mogućnosti; očekuje da zemlje s višim srednjim dohotkom i visokim emisijama daju pravedan doprinos i navodi da se njihov trenutačni doprinos mora povećati; poziva sve stranke da pronađu nove i inovativne izvore javnog i privatnog financiranja; poziva stranke da pri financiranju novog zajedničkog kvantificiranog cilja daju prednost instrumentima i mjerama koje se temelje na bespovratnim sredstvima i ne potiču zaduživanje kako bi se osiguralo da zemlje primateljice mogu provesti potrebne mjere ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama bez povećanja svog dužničkog opterećenja; izražava zabrinutost zbog ispunjavanja novog zajedničkog kvantificiranog cilja rekategorizacijom drugih sredstava; ističe problem nedoumica o tome koja vrsta financiranja doprinosi novom zajedničkom kvantificiranom cilju i osobito problem dvostrukog računanja;

18. poziva sve aktere da osiguraju da plan Baku-Belém uključuje jasan i izvediv plan za mobilizaciju relevantnih resursa; poziva sve stranke da potiču snažnu javno-privatnu suradnju i mobiliziraju privatna ulaganja u velikoj mjeri jačanjem regulatornih okvira za odgovorna i održiva ulaganja; napominje da će privatna ulaganja morati postati najveći dio potrebnih ulaganja u globalnu klimatsku tranziciju; ističe potrebu da se u plan uključi pouzdan i neovisan mehanizam odgovornosti kako bi se zajamčila transparentnost i učinkovito pratio napredak;

19. napominje da su brojne zemlje koje su osjetljive na klimatske promjene, uključujući nekoliko najmanje razvijenih zemalja, prezadužene ili im prijeti znatan rizik od prezaduženosti te da bi stoga trebalo financiranje borbe protiv klimatskih promjena raspodijeliti tako da se ne poveća njihova razina zaduženosti i dati prednost financiranju bespovratnim sredstvima; poziva Komisiju i države članice da procijene svoje mogućnosti za doprinos smanjenju te prezaduženosti i da bez odgode poduzmu odgovarajuće mjere;

20. ističe da postoji konsenzus među tijelima UN-a da se financiranje borbe protiv klimatskih promjena ne može pravedno povećati ako se ne riješi dužnička kriza; u tom kontekstu ističe važnost instrumenata za otpis duga;

21. poziva Komisiju, države članice i međunarodne partnere da

mikrofinanciranje borbe protiv klimatskih promjena integriraju kao ključnu komponentu strategije za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, podržavajući lokalne ustanove za mikrofinanciranje u razvoju i širenju financijskih proizvoda za ugroženo stanovništvo, uključujući mikrokredite za zelene tehnologije, mikroosiguranje od klimatskih rizika i mikroštednju za otpornost zajednice, s posebnim naglaskom na žene, mlade i ruralne zajednice;

22. naglašava hitnu potrebu za pojednostavnjenjem, ubrzanjem i prilagodbom postupaka financiranja borbe protiv klimatskih promjena stvarnom stanju u zemljama u razvoju, posebno uspostavljanjem jedinstvenih pristupnih točaka, usklađivanjem kriterija za prijavu i pružanjem tehničke pomoći za pripremu projekata, kako bi se osiguralo da je financiranje borbe protiv klimatskih promjena dostupno, brzo i učinkovito za lokalne organizacije i zajednice koje su najpogođenije klimatskim promjenama;

23. smatra da je ključno na konferenciji COP30 postići napredak u operacionalizaciji članka 2. stavka 2,1. točke (c) Pariškog sporazuma i to učiniti trajnom točkom dnevnog reda konferencija stranaka; poziva EU da se uključi u međunarodne inicijative kao što je inicijativa iz Bridgetowna 3.0; poziva na bržu reformu međunarodne financijske arhitekture te poziva sve velike međunarodne financijske institucije i multilateralne razvojne banke da preuzmu svoju ulogu klimatskih banaka i da usklade svoje portfelje i politike kreditiranja s Pariškim sporazumom na način koji je dugoročno financijski održiv; poziva i domaće i međunarodne financijske sustave da bolje reagiraju na izazov klimatskih promjena uklanjanjem prepreka pristupu financiranju čistih tehnologija za klimu i preusmjeravanjem javnih i privatnih financijskih tokova s aktivnosti s visokim emisijama;

24. smatra da bi Europska investicijska banka (EIB) trebala biti klimatska banka Unije te stoga prepoznaje njezin plan za klimatsku banku i ažuriranu politiku kreditiranja u području energije, kao i povećana nastojanja Europskog investicijskog fonda, kao važne korake u predvođenju ulaganja u borbu protiv klimatskih promjena;

Prilagodba, gubitak i šteta te pravedna tranzicija

25. ističe da je potrebno pojačati mjere prilagodbe, otpornosti i pripravnosti na klimatske promjene unutar EU-a i na globalnoj razini kako bi se negativni učinci klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se o tom problemu sveobuhvatno raspravljalo na konferencijama stranaka, uz naglašavanje važnosti uloge lokalnih i regionalnih vlasti u osmišljavanju i provedbi tih mjera; uviđa važnost globalne suradnje, kao i razmjene znanja te najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i primjera dobre prakse u području prilagodbe klimatskim promjenama; naglašava da će nedjelovanje i odgađanje djelovanja u

pogledu ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama dovesti do povećanja troškova prilagodbe;

26. ponovno izražava duboku zabrinutost zbog sve većeg intenziteta i učestalosti ekstremnih vremenskih uvjeta u EU-u i svijetu, uključujući šumske požare, suše, toplinske valove i poplave, te zbog njihova utjecaja na zdravlje ljudi i sve većih gubitaka života; napominje da se očekuje brži porast razine mora tijekom cijelog ovog stoljeća u svim scenarijima IPCC-a, koji će dovesti do financijskih troškova i gubitka obalnih područja širom svijeta;

27. ističe potrebu da se na konferenciji COP30 operacionalizira okvir za globalni cilj prilagodbe, među ostalim usvajanjem učinkovitih i izvedivih pokazatelja i pouzdanih sveobuhvatnih sustava praćenja te ispitivanjem načina provedbe kako bi se omogućilo učinkovito praćenje napretka u postizanju ciljeva prilagodbe utvrđenih na konferenciji COP28; ističe da, iako su financiranje i provedba ublažavanja klimatskih promjena napredovali, rad na prilagodbi i dalje zaostaje, a raskorak u financiranju i konkretnim mjerama sve je veći;

28. ističe važnost nacionalnih planova prilagodbe i naglašava potrebu za njihovim usklađivanjem s planom Baku-Belém; poziva stranke koje to još nisu učinile da što prije uspostave svoje nacionalne planove prilagodbe i poziva sve stranke da do 2030. ostvare napredak u njihovoj provedbi te da se usredotoče na rješenja koja se temelje na prirodi; poziva sve stranke da u svoje planove integriraju međusektorske elemente kao što su ravnopravnost spolova i ljudska prava;

29. poziva na povećana ulaganja u sustave ranog upozoravanja i sustave upravljanja rizikom u ugroženim regijama, ističući njihovu ključnu ulogu u zaštiti života, očuvanju sredstava za život i jačanju otpornosti na klimatske rizike;

30. potiče veću potporu prikupljanju, dijeljenju i analizi podataka o klimatskim promjenama i rizicima od katastrofa, kao i primjenu odgovarajućih tehnologija za te aktivnosti, kako bi se poboljšala dostupnost i kvaliteta informacija za ugroženo stanovništvo; preporučuje da sve inicijative za rano upozoravanje koje podržava EU dodijele namjenska sredstva za kontinuirano održavanje i ažuriranje sustava, posebno s obzirom na globalne izazove za znanstveno utemeljeno promatranje i postupke;

31. pozdravlja odluku donesenu na konferenciji COP28 o uspostavi fonda za gubitke i štetu te očekuje daljnji napredak u njegovoj provedbi i financiranju; poziva sve stranke da osiguraju transparentna pravila u tom pogledu; naglašava važnost prepoznavanja posebnih značajki gubitaka i štete tako da se razmatraju odvojeno od prilagodbe, među ostalim u okviru globalnog pregleda stanja;

32. poziva sve stranke da se obvežu na transparentno financiranje

gubitaka i šteta te da uspostave predvidljive provedbene mehanizme koji, između ostalog, omogućuju ranu isplatu iz fonda za gubitke i štetu; poziva sve stranke da osiguraju da sredstva usmjerena u fond budu dodatak postojećim doprinosima za financiranje borbe protiv klimatskih promjena; čvrsto vjeruje da bi se gubici i šteta prvenstveno trebali financirati bespovratnim sredstvima te da bi to trebalo biti odvojeno od službene razvojne pomoći i služiti kao njezina dopuna;

33. ponavlja svoj poziv da se pitanje gubitaka i šteta uvrsti na dnevni red svakog zasjedanja konferencije COP;

34. poziva sve stranke da unaprijede program rada za pravednu tranziciju promicanjem konkretnih mjera za rješavanje nejednakosti koje su pogoršane klimatskim promjenama; smatra da bi program rada trebao obuhvatiti ciljeve otvaranja dostojanstvenih radnih mjesta i pravedne tranzicije za sve te poziva sve stranke da promiču socijalni dijalog s organizacijama poslodavaca i radnika te angažman dionika kao temelj za postizanje snažnog društvenog konsenzusa; poziva sve stranke da konstruktivno rade na postizanju dogovora o daljnjoj provedbi programa rada, uz priznavanje da se sredstva za provedbu moraju hitno osigurati;

35. naglašava da klimatske promjene ugrožavaju temeljna prava i dobrobit djece i mladih; ističe potrebu za integracijom prava djece i međugeneracijske pravednosti u sve aspekte klimatske politike, uključujući prilagodbu, ublažavanje, gubitak i štetu te financiranje borbe protiv klimatskih promjena;

Klimatska politika EU-a usklađena s Pariškim sporazumom

36. ističe činjenicu da će se trenutačnim zakonodavstvom EU-a u području klime, ako se provede u potpunosti, neto emisije stakleničkih plinova EU-a do 2030. smanjiti za oko 57 % u odnosu na 1990.; napominje da je EU trenutačno na putu da do 2030. smanji neto emisije stakleničkih plinova za samo oko 54 % u usporedbi s razinama iz 1990., ako države članice u potpunosti provedu postojeće i planirane nacionalne mjere i politike EU-a[23]; poziva države članice da poduzmu potrebne mjere za uklanjanje te razlike, a Komisiju da poduzme dodatne mjere kako bi podržala države članice u tom nastojanju; naglašava potrebu da se klimatskom politikom EU-a i dalje postavljaju ambiciozni ciljevi, u skladu s dogovorenim ciljevima, te da se u djelovanju prednost da troškovnoj učinkovitosti, konkurentnosti europskog gospodarstva, socijalnoj uključenosti i visokoj razini zaštite okoliša;

37. naglašava važnost poštovanja rokova za podnošenje ažuriranih

---

[23] Komunikacija Europske komisije od 27. svibnja 2025. naslovljena „Ocjena konačnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova na razini EU-a – Ostvarenje energetskih i klimatskih ciljeva Unije do 2030.” (COM(2025)0274).

nacionalnih energetskih i klimatskih planova (NECP) kako bi Komisija mogla provesti odgovarajući postupak revizije; pozdravlja Komisijinu procjenu konačnih nacionalnih energetskih i klimatskih planova za 2030. država članica koje su ih dostavile; potiče Komisiju i države članice da odlučno djeluju kako bi smanjile razlike između nacionalnih energetskih i klimatskih planova i obvezujućih ciljeva EU-a, među ostalim putem provedbenih planova;

38. naglašava da je potrebno usvojiti znanstveno utemeljen klimatski cilj EU-a za 2040. u skladu s Europskim zakonom o klimi[24], uzimajući u obzir sve kriterije iz članka 4. stavka 5. tog zakona, i u skladu sa zaključcima prvog globalnog pregleda stanja; podsjeća na preporuke Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene i prima na znanje prijedlog Komisije o klimatskom cilju za 2040. popraćen poticajnim politikama; nadalje, žali što Vijeće nije uspjelo postići dogovor o nacionalno utvrđenom doprinosu Unije za 2035. prije roka koji je istekao 23. rujna 2025.; potiče Vijeće da se što prije dogovori o nacionalno utvrđenom doprinosu Unije koji je na gornjoj granici navedenog raspona;

39. podsjeća na potrebu da EU ostane predvodnik u međunarodnim pregovorima o klimi i djelovanju u području klime kako bi pridonio osiguravanju jednakih uvjeta na globalnoj razini i izbjegavanju rizika od izmještanja emisija ugljika za europska poduzeća, ali i kako bi se održala javna potpora za djelovanje u području klime i izbjeglo izmještanje emisija ugljika;

40. ističe ulogu Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene (ESABCC), kako je uspostavljen u Europskom zakonu o klimi; poziva Komisiju da pruži obrazloženje, u okviru izvješća o procjeni učinka ili drugih javno dostupnih dokumenata, u slučaju odstupanja od savjeta Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene i u pogledu kompromisa kad je riječ o politikama; nadalje poziva Komisiju da osigura dostatna financijska sredstva kako bi ESABCC ispunio svoj pravni mandat u predstojećim proračunskim prijedlozima;

41. ponovno ističe potrebu da se klimatski ciljevi uključe u sve politike EU-a i sve mjere kojima se one prenose te naglašava da članak 6. stavci 2. i 4. Europskog zakona o klimi obvezuju Komisiju da ocjenjuje usklađenost svake postojeće mjere, nacrta mjere ili zakonodavnog prijedloga, uključujući proračunske prijedloge, s klimatskim ciljevima EU-a; podsjeća da bi se EU i države članice u skladu s Europskim zakonom o klimi trebali u svojim djelovanjima voditi načelom predostrožnosti i načelom „onečišćivač plaća”, koja su utvrđena u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, te bi također

---

[24] Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

trebali uzeti u obzir načelo energetske unije „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i načelo „nenanošenja štete”;

42. ističe da je učinkovit pristup pravosuđu u pitanjima okoliša, kao što je predviđeno Aarhuškom konvencijom, ključan za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma; smatra da bi EU i države članice trebali služiti kao primjer i primjenjivati zaključke i preporuke Odbora za praćenje usklađenosti s Aarhuškom konvencijom, uz poštovanje svojih međunarodnih obveza u okviru Aarhuške konvencije i vladavine prava;

43. poziva države članice i Komisiju da osiguraju da nacionalni energetski i klimatski planovi i dugoročne strategije država članica uključuju dostatne mjere i financijska sredstva za postizanje ciljeva EU-a za 2030. i nakon toga; poziva države članice da pojačaju napore kako bi osigurale da EU ispuni svoje ciljeve za 2030.;

44. ističe da je u vrijeme sve veće geopolitičke nestabilnosti i nestabilnih energetskih tržišta dekarbonizacija snažan pokretač strateške autonomije i gospodarske konkurentnosti za EU; podsjeća da je to prepoznato u planu za čistu industriju i njegovu cilju objedinjavanja djelovanja u području klime i konkurentnosti u jednu sveobuhvatnu strategiju;

45. sa zabrinutošću napominje da su se subvencije za fosilna goriva posljednjih godina povećale, pri čemu su subvencije za potrošnju fosilnih goriva u 2023. iznosile ukupno 620 milijardi USD na globalnoj razini, a znatan udio subvencija zabilježen je u gospodarstvima u usponu i u razvoju; žali što su subvencije za fosilnu energiju u EU-u ostale visoke, sa 111 milijardi EUR u 2023., unatoč smanjenju u odnosu na razine iz 2022.; podsjeća da subvencije za uvoz fosilne energije opterećuju europska gospodarstva i ugrožavaju poticaje za prijelaz na čistu energiju; naglašava važnost smanjenja subvencija za goriva koja su najveći onečišćivači na međunarodnoj razini i transparentnog izvještavanja o tim subvencijama; ponovno ističe potrebu da Komisija i države članice provedu zahtjev iz Osmog programa djelovanja za okoliš da „odrede rok za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva, u skladu s ambicijom da se globalno zagrijavanje ograniči na 1,5 °C”; žali zbog nedostatka napretka od donošenja programa 2022. i poziva Komisiju da predloži svoj plan za daljnje smanjenje i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva, u skladu s klimatskim obvezama EU-a;

46. naglašava da trenutačni geopolitički kontekst naglašava hitnu potrebu za okončanjem ovisnosti EU-a o fosilnim gorivima i ubrzanjem energetske tranzicije; pozdravlja napredak u okviru plana RePowerEU i poziva na brže djelovanje EU-a i država članica;

47. sa zanimanjem iščekuje predstojeći plan EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući zakonodavne mjere kojima bi se, prema potrebi, osigurala koordinirana pripravnost EU-a za

suočavanje s povećanjem klimatskih rizika;

48. poziva EU da dodatno istraži i razmotri načine na koje doprinosi klimatskim promjenama izvan svojih granica;

Trostruka planetarna kriza: klimatske promjene, onečišćenje i gubitak bioraznolikosti

49. naglašava da su krize klimatskih promjena, onečišćenja i gubitka bioraznolikosti međusobno povezane i međusobno se pojačavaju te da je odgovore na njih potrebno uskladiti; naglašava važnost zaštite, očuvanja i obnove biološke raznolikosti i ekosustava, među ostalim postojećih ekosustava bogatih ugljikom, te održivog upravljanja prirodnim resursima kako bi se poboljšalo ublažavanje prirodnih klimatskih promjena i prilagodbu na njih;

50. podsjeća na važnost sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF) za postizanje ciljeva EU-a u području klime i biološke raznolikosti; podsjeća da je Uredba o obnovi prirode jedan od alata EU-a za ispunjavanje ciljeva iz Uredbe o LULUCF-u[25] i međunarodnih obveza u području biološke raznolikosti, osobito globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

51. podsjeća na važnost osmišljavanja i provedbe politika u području okoliša u potpunosti u skladu s pristupom „Jedno zdravlje”, čiji je cilj održivo uravnotežiti i optimizirati zdravlje ljudi, životinja i ekosustava;

52. naglašava da je potrebno poduprijeti i zaštiti borce za zaštitu okoliša i privesti pravdi osobe koje im prijete;

53. naglašava da je tlo najveće kopneno skladište ugljika i ima neizostavnu ulogu u globalnom klimatskom ciklusu; pozdravlja sve napore vlada i nevladinih organizacija da maksimalno povećaju potencijal tla za ublažavanje klimatskih promjena i poboljšanje dostupnosti vode; u tom pogledu ističe dogovor postignut na razini EU-a o Aktu o praćenju tla kojim se poboljšavaju kapaciteti država članica i pomaže EU-u da ispuni svoje međunarodne obveze;

54. naglašava važnu ulogu šuma u djelovanju u području klime i ublažavanju klimatskih promjena; u tom smislu naglašava važnost globalnih napora u borbi protiv krčenja šuma jer šume osiguravaju jedan od najvećih ponora ugljika u svijetu i ključni su rezervoari u pogledu biološke raznolikosti; ističe hitnu potrebu za zaštitom najvažnijih svjetskih šumskih područja, kao što je amazonska

---

[25] Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetsku politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

prašuma, među ostalim u najudaljenijim regijama EU-a; ponovno potvrđuje predanost EU-a Deklaraciji o korištenju šuma i zemljišta koju su donijeli čelnici u Glasgowu (COP26); poziva sve stranke da postave ciljeve za povećanje neto uklanjanja ekvivalenta CO_2 s pomoću aktivnosti LULUCF-a;

55. naglašava ključnu važnost močvarnih područja, uključujući tresetišta, mangrove i druge obalne ekosustave i ekosustave kopnenih močvarnih područja, jer su oni neki od najučinkovitijih prirodnih ponora ugljika na planetu; poziva sve stranke na hitne pojačane napore za očuvanje, održivo upravljanje i obnovu močvarnih područja kao ključne strategije za ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbu tim promjenama, zaštitu biološke raznolikosti i održivost povezanih socijalnih i gospodarskih aktivnosti;

56. ističe važnost utvrđivanja i maksimalnog povećanja potencijalnih sinergija između biološke raznolikosti i klimatskih mjera, među ostalim davanjem prednosti zaštiti, obnovi i upravljanju ekosustavima i vrstama važnima u ciklusima ugljika, kako je dogovoreno na konvenciji COP16 u Caliju, Kolumbija; naglašava važnost provedbe globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala; u tom smislu pozdravlja činjenicu da je 55 stranaka podnijelo nacionalne strategije i akcijske planove za biološku raznolikost, a 139 stranaka nacionalne ciljeve, te potiče sve ostale stranke da brzo slijede taj primjer;

57. naglašava važnost zaštite, očuvanja i obnove vode i ekosustava povezanih s vodom; poziva na povećano djelovanje u pogledu održive upotrebe vode, među ostalim upotrebom inovativnih vodnih tehnologija, posebno na mjestima koja su teško pogođena sušama ili nestašicom vode; ističe razorne ekološke, društvene i gospodarske učinke dezertifikacije, suše, poplava i onečišćenja vode; pozdravlja europsku strategiju za otpornost vodoopskrbe i poziva Komisiju i države članice da je brzo provedu; poziva na daljnje mjere za rješavanje pitanja onečišćenja perfluoralkilnim i polifluoralkilnim tvarima; poziva Komisiju i države članice da pojačaju provedbu postojećih zakona i osiguraju usklađenost s Okvirnom direktivom o vodama[26];

58. pozdravlja donošenje Ugovora o otvorenom moru i poziva stranke na njegovu brzu ratifikaciju i provedbu; poziva stranke da nastave dijalog o oceanima i klimatskim promjenama; ističe da globalni klimatski sustav ovisi o zdravlju oceanskih i morskih ekosustava, čiji regulatorni kapacitet slabi zbog globalnog zagrijavanja, onečišćenja, prekomjernog iskorištavanja morske bioraznolikosti, zakiseljavanja, eutrofikacije, deoksigenacije i erozije obale;

---

26 Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

59. naglašava važnost globalnog djelovanja u borbi protiv degradacije morskih ekosustava jer ocean apsorbira 30 % svih emisija ugljika, hvata 90 % viška topline i pruža više od 50 % svjetskog kisika te je ključan rezervoar u pogledu biološke raznolikosti; pozdravlja ishod Tjedna oceana u Nici u pogledu povećanih obveza financiranja za očuvanje oceana; poziva na hitne mjere za obnovu morskih ekosustava i osiguranje učinkovite zaštite zaštićenih morskih područja; podsjeća na cilj 3. globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala da se do 2030. zaštiti 30 % mora;

60. naglašava potrebu za sveobuhvatnim rješavanjem međusobne povezanosti klimatskih promjena, onečišćenja zraka i javnog zdravlja, među ostalim i na COP-u; pozdravlja Deklaraciju o klimi i zdravlju s konferencije COP28, koju je potpisalo više od 150 vlada; poziva na uključivanje poboljšanja kvalitete zraka u klimatske politike i njihovo razmatranje u okviru nacionalno utvrđenih doprinosa; poziva sve stranke da ubrzaju smisleno djelovanje u pogledu doprinosa kvaliteti zraka; potiče stranke da osiguraju da se financiranjem borbe protiv klimatskih promjena prednost daje rješenjima za čisti zrak s mjerljivim koristima za zdravlje, jednakost i klimu;

61. naglašava da će klimatske promjene pridonijeti povećanoj otpornosti na antibiotike; u tom pogledu ponavlja da je potrebno hitno djelovati protiv antimikrobne otpornosti i poziva sve stranke da nastave ulagati napore u ostvarivanje smanjenja i razboritije upotrebe antimikrobika radi suzbijanja rizika od otpornosti; u tom smislu poziva na snažne obveze u relevantnim međunarodnim ugovorima; žali zbog toga što dosad nisu poduzete nikakve mjere;

62. naglašava potrebu za borbom protiv utjecaja plastike na okoliš i klimu tijekom njezina čitavog životnog ciklusa; naglašava potrebu za odgovarajućim određivanjem cijena ugljika za sirovine kako bi se znatno smanjila fosilna goriva u sektoru plastike; napominje da je rad na Globalnom ugovoru o plastici još u tijeku i žali što ga stranke nisu uspjele sklopiti ni u Ženevi u kolovozu 2025. zbog neslaganja oko područja primjene tog ugovora; poziva na donošenje ambicioznog sporazuma kojim bi se obuhvatile sve faze proizvodnje i potrošnje plastike te gospodarenja otpadom od plastike;

63. žali zbog visokih troškova onečišćenja kemikalijama diljem svijeta, pogoršanja klimatske krize i krize biološke raznolikosti; poziva stranke da provedu mjere za postizanje strateških ciljeva donesenih u okviru Globalnog okvira UN-a za kemikalije; naglašava da EU i njegove države članice trebaju predvoditi globalne napore u borbi protiv onečišćenja kemikalijama, među ostalim, prema potrebi, revidiranjem svojih politika u području kemikalija;

Prava autohtonih naroda

64. naglašava potrebu za zaštitom prava i interesa autohtonih naroda i lokalnih zajednica kako je utvrđeno u Deklaraciji UN-a o pravima

autohtonih naroda; naglašava da je potrebno osigurati pravo na slobodan, prethodni i informirani pristanak; naglašava da svi projekti u skladu s člankom 6. koji utječu na zemljišta autohtonih naroda ili njihove zajednice moraju uključivati te autohtone narode i poštovati njihova prava;

65. ističe da autohtoni narodi nisu samo dionici ili ranjive skupine, već su nositelji prava priznatih u preambuli Pariškog sporazuma; naglašava potrebu za političkim sudjelovanjem autohtonih naroda na konferencijama COP i u drugim procesima UNFCCC-a radi promicanja smislenog sudjelovanja u svim tijelima koja donose odluke; prepoznaje potrebu za financiranjem i olakšavanjem prisutnosti autohtonih naroda na COP-ovima i tehničkim sastancima pomoćnih tijela;

66. uviđa da su zemljišta autohtonih naroda žarišta biološke raznolikosti, a autohtoni narodi imaju ključnu ulogu u očuvanju resursa i održivom upravljanju njima; ističe da su prema petom izvješću o procjeni IPCC-a autohtoni, lokalni i tradicionalni oblici znanja važan resurs za prilagodbu klimatskim promjenama; žali što se znanje autohtonih naroda ne koristi učinkovito; posebno ističe ulogu tog znanja u izbjegavanju loše prilagodbe;

67. naglašava potrebu za time da autohtoni narodi imaju izravan pristup financijskim sredstvima putem međunarodnih fondova za borbu protiv klimatskih promjena, kao što su Zeleni klimatski fond, Fond za prilagodbu te Fond za gubitke i štetu;

Klima, mir i sigurnost

68. uviđa da je na sastancima COP-a veći naglasak stavljen na program za klimu, mir i sigurnost, što je posebno bilo vidljivo na konferenciji COP29 pokretanjem poziva iz Bakua o djelovanju u području klime za mir, pomoć i oporavak te prethodnim klimatskim odgovorima konferencije COP27 za održavanje mirovne inicijative te iz Deklaracije o klimi, pomoći, oporavku i miru s konferencije COP28;

69. napominje da se u izvješću Komisije o napretku zajedničke komunikacije „Novi pogled na međuodnos klime i sigurnosti”, objavljenom u veljači 2025., prepoznaje povezanost klimatskih promjena, degradacije okoliša i pitanja mira, sigurnosti i obrane te se naglašava njihova važnost za vanjsku politiku;

70. naglašava da su klimatske promjene i degradacija okoliša faktori koji povećavaju prijetnje i koji mogu dovesti do nestašice hrane i prirodnih resursa, povećati napetosti u međunarodnim odnosima i sukobima oko prirodnih resursa te uzrokovati prirodne katastrofe, a sve su to glavni pokretači raseljavanja ljudi i migracijskih tokova;

71. naglašava potrebu za povećanom međunarodnom pozornošću usmjerenom na utjecaj sukoba na okoliš; ističe devastaciju okoliša uzrokovanu vojnim napadima i operacijama diljem svijeta te poziva

na prestanak tih aktivnosti u skladu s međunarodnim pravom; naglašava da, uz neposredno uništenje i gubitak ljudskih života, kontinuirani sukobi narušavaju ekosustave, iscrpljuju prirodne resurse, onečišćuju okoliš i ugrožavaju zdravlje našeg planeta za buduće generacije, a istovremeno ugrožavaju napore za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima; posebno ističe najnovija UNEP-ova izvješća o zastrašujućim razmjerima štete za okoliš uzrokovane sukobima u Ukrajini[27] i Gazi[28]; nadalje, podsjeća na izvješće Zajedničkog istraživačkog centra o šteti za okoliš uzrokovanoj tekućim ruskim agresivnim ratom u Ukrajini[29], iz kojeg su vidljivi nagli porast toksičnog onečišćenja, degradacije tla i poremećaji u sustavima praćenja; smatra da subjekti koje je Međunarodni sud prepoznao kao odgovorne za sukobe moraju smatrati odgovornima za okolišne troškove rata i okupacije te obnove nakon sukoba;

72. naglašava da je ojačana klimatska diplomacija u okviru UNFCCC-a ključna za ponovno potvrđivanje multilateralizma, posebno u kontekstu sve većih geopolitičkih napetosti i sve manjeg povjerenja u globalnu suradnju; ističe simboličnu važnost konferencije COP30 kao desete obljetnice Pariškog sporazuma; poziva EU i njegove države članice da podrže predsjedništvo konferencije COP30 u njihovoj predanosti multilateralizmu; ističe da Brazil predsjeda i BRICS-om i konferencijom COP30 pa može iskoristiti priliku da potakne snažniji i koordiniraniji program kako bi ostvario napredak u gospodarskim, političkim i ekološkim područjima;

73. naglašava da se klimatski ciljevi ne mogu postići bez potpore i sudjelovanja javnosti; poziva sve stranke da podižu razinu osviještenosti i razumijevanja javnosti o klimatskim promjenama i povezanim pitanjima te da surađuju s javnim predstavnicima kako bi prikupile javnu potporu za mjere ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama; zabrinut je zbog sve većeg širenja pogrešnih informacija i dezinformacija o klimi, među ostalim od strane državnih aktera, te potiče sve vlade da se hitno pozabave tim pitanjem s obzirom na prijetnju koju predstavlja i za smisleno djelovanje u području klime i za demokraciju; ističe važnost pristupa znanstveno utemeljenim informacijama i zaštite neovisnih medija; naglašava važnost rada IPCC-a na pružanju pouzdanih znanstvenih savjeta i podataka; poziva UNFCCC da pojača napore u borbi protiv dezinformiranja o klimi; poziva Komisiju da se pridruži Globalnoj inicijativi za integritet informacija o klimatskim promjenama kako bi

---

27 Program UN-a za zaštitu okoliša, *The Environmental Impact of the Conflict in Ukraine: A Preliminary Review* (Utjecaj sukoba u Ukrajini na okoliš: preliminarni pregled), 14. listopada 2022.

28 Program UN-a za zaštitu okoliša, *Environmental Impact of the Conflict in Gaza: Preliminary Assessment of Environmental Impacts* (Utjecaj sukoba u Gazi na okoliš: preliminarna procjena učinka na okoliš), 18. lipnja 2024.

29 Zajednički istraživački centar, *Status of Environment and Climate in Ukraine* (Pregled stanja okoliša i klime u Ukrajini), 2025.

se suzbile dezinformacije o klimi;

Napori u svim sektorima

74. naglašava da svi sektori moraju doprinijeti smanjenjem svojih emisija i postizanjem klimatske neutralnosti u skladu s Pariškim sporazumom;

75. pozdravlja činjenicu da je gotovo 160 stranaka potpisalo globalnu obavezu smanjenja emisija metana; potiče države članice EU-a koje se još nisu pridružile toj obvezi da to učine prije konferencije COP30; poziva Komisiju i države članice da poduzmu dodatne mjere za dostizanje cilja obveze smanjenja emisija metana; poziva sve stranke da utvrde posebne ciljeve smanjenja metana i uključe ih u svoje nacionalno utvrđene doprinose; poziva na kvantificiranu i znanstveno utemeljenu procjenu napretka postignutog od njezina donošenja na konferenciji COP26;

76. podsjeća da metan ima više od 80 puta veću snagu zagrijavanja od ugljikova dioksida u prvih 20 godina u atmosferi i stoga naglašava važnost ubrzavanja smanjenja emisija metana; sa zabrinutošću prima na znanje zaključke izvješća Međunarodne agencije za energiju za 2025. u kojima se ističe kontinuirani porast emisija metana, slaba provedba globalne obveze smanjenja emisija metana i činjenica da zemlje znatno podcjenjuju onečišćenje metanom u svojem energetskom sektoru, a Međunarodna agencija za energiju procjenjuje da su emisije oko 80 % više od ukupnih emisija koje su prijavile vlade; podsjeća da su emisije metana u energetskom sektoru i dalje jedna od kategorija emisija na globalnoj razini čije je smanjenje najlakše i ekonomski najkorisnije; poziva na podršku EU-a u osnivanju udruženja kupaca za smanjenje emisija metana zajedno s drugim velikim uvoznicima fosilnih goriva, po uzoru na Koaliciju prvih pokretača, usvajanju zajedničke maksimalne vrijednosti intenziteta metana, u skladu s Uredbom (EU) 2024/1787, a time i ubrzavanju globalnog smanjenja metana;

77. podsjeća na donesenu Uredbu (EU) 2024/1787 o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru koja će se od 1. siječnja 2027. primjenjivati i na uvoznike sirove nafte, prirodnog plina i ugljena iz EU-a; naglašava ključnu ulogu te uredbe i njezine provedbe u poticanju smanjenja emisija metana na početku proizvodnog lanca, uz osiguranje povjerenja ulagača i utvrđivanje globalnih standarda;

78. sa zabrinutošću konstatira da je prometni sektor jedini sektor u kojem su emisije na razini EU-a porasle od 1990. i da će biti potrebno znatno smanjenje kako bi se postigli klimatski ciljevi EU-a; naglašava važnost daljnjih mjera za potporu elektrifikaciji cestovnog prometa kao načina smanjenja emisija iz cestovnog prometa, zajedno s daljnjim mjerama kojima se podupiru promjena načina prijevoza, intermodalni prijevoz i javni prijevoz općenito; poziva Komisiju da u nacionalno utvrđene doprinose uključi emisije iz međunarodnog

prometa; zabrinut je zbog toga što je izvješće Komisije o procjeni nacionalnih energetskih i klimatskih planova iz 2025. pokazalo da neke države članice i dalje imaju programe potpore za vozila na fosilna goriva te poziva te države članice da ih postupno ukinu;

79. ponovno poziva Komisiju da osigura socijalnu pravednost mjera dekarbonizacije prometa, među ostalim uključivanjem emisija iz superjahti, privatnih zrakoplova i poslovnih zrakoplova u klimatske politike EU-a; nadalje, ponavlja svoj poziv svim strankama, uključujući države članice EU-a, da poduzmu mjere za odvraćanje od uporabe privatnih zrakoplova; ističe nerazmjeran utjecaj privatnih zrakoplova na klimu, koji onečišćuju do 14 puta više po putniku nego komercijalni letovi; naglašava da je važno pružati dobre primjere i potiče sve sudionike konferencije COP30, uključujući one iz institucija EU-a, da se suzdrže od letenja privatnim zrakoplovima te da odaberu opciju prijevoza koja najmanje zagađuje kako bi stigli na svoje odredište[30];

80. pozdravlja napredak postignut na međunarodnoj razini o uvođenju pristojbi na ugljik u međunarodnom pomorskom prometu; ipak smatra da još uvijek postoji jaz između dogovora koji je postigla Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i dugoročnih ciljeva IMO-a; u tom pogledu ističe sustav EU-a za trgovanje emisijama (ETS), koji se od 2025. postupno počeo primjenjivati na pomorski promet;

81. poziva Komisiju da nakon službenog donošenja mjera za dekarbonizaciju koje je Međunarodna pomorska organizacija prihvatila na 83. sjednici Odbora za zaštitu morskog okoliša (MEPC) podnese izvješće Parlamentu u kojem će ocijeniti njihov ukupni okolišni integritet i doprinos ciljevima Pariškog sporazuma, kao i usporedbu s razinom okolišnog integriteta predviđenom odredbama sustava EU-a za trgovanje emisijama;

82. pozdravlja analizu[31] koju je Komisija objavila 18. ožujka 2025. i koja pokazuje da nema dokaza koji bi upućivali na povećanje upotrebe manjih brodova izvan područja primjene sustava EU-a za trgovanje emisijama ili prijenosa s broda na brod kako bi se zaobišlo nedavno proširenje sustava EU-a za trgovanje emisijama na pomorski promet; podsjeća na klauzulu o reviziji sustava EU-a za trgovanje emisijama 2026. koja predviđa mogućnost proširenja područja primjene na manje brodove, uključujući odobalne brodove bruto tonaže između 400 i 5000 tona;

83. prima na znanje da je poljoprivredni sektor na globalnoj razini bio odgovoran za 10–12 % antropogenih emisija i 11 % ukupnih emisija

---

30 Rezolucija Europskog parlamenta od 14. studenog 2024. o konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2024. u Bakuu u Azerbajdžanu (COP29), (SL C, C/2025/808, 11.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj).

31 COM(2025)0110.

EU-a u 2020.; prepoznaje znatan potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova u poljoprivrednom sektoru; naglašava da su poljoprivrednici i poljoprivredni sektor posebno osjetljivi na klimatske promjene, pri čemu klimatske promjene predstavljaju značajnu prijetnju sigurnosti opskrbe hranom diljem svijeta; naglašava da bi politike za postizanje smanjenja emisija u poljoprivrednom sektoru trebale biti najsnažnije moguće kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom; naglašava potrebu za provedbom političkog okvira kojim se potiču održive poljoprivredne metode i podupiru poljoprivrednici, posebno mali poljoprivrednici, u prelasku na otporne prakse i kojim se nagrađuju poljoprivrednici koji podupiru napore za ublažavanje klimatskih promjena i čuvaju biološku raznolikost; ističe ekološke prednosti ponovnog natapanja isušenih tresetišta i druge mjere kojima se promiču biološka raznolikost na poljoprivrednim gospodarstvima, zdravlje tla i kvaliteta vode te doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama;

84. pozdravlja činjenicu da je prema podacima Svjetske banke 28 % globalnih emisija sada obuhvaćeno mehanizmima određivanja cijene ugljika[32]; ipak žali što su i opseg mehanizama i razine prosječnih cijena i dalje preniski da bi se ispunili ciljevi Pariškog sporazuma; ističe da se određivanjem cijena ugljika povećavaju prihodi koji bi se trebali upotrijebiti za djelovanje u području klime i pravednu tranziciju;

85. pozdravlja činjenicu da Brazil uvodi sustav trgovanja emisijama i da je nekoliko trgovinskih partnera EU-a uvelo ili planira uvesti trgovanje ugljikom ili druge mehanizme za određivanje cijena ugljika, među ostalim i kao odgovor na uvođenje mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama; poziva Komisiju da dodatno potakne druge stranke da uvedu ili poboljšaju mehanizme određivanja cijena ugljika i podrži ih u tome te da istraži poveznice i druge oblike suradnje s postojećim mehanizmima određivanja cijena ugljika izvan EU-a; u tom pogledu poziva Komisiju da zajamči da svako povezivanje sa sustavom EU-a za trgovanje emisijama i dalje dodatno i trajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i da ne ugrožava obveze EU-a u pogledu smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova;

86. naglašava da se u globalnom pregledu stanja ističe važnost prelaska na održiv način života i održive obrasce potrošnje i proizvodnje, među ostalim povećanjem kružnosti gospodarstva; naglašava da je potrebno pojačati napore za razvoj i poboljšanje kružnog gospodarstva EU-a; potiče Komisiju da što prije predloži cilj za 2030. u pogledu otiska EU-a od materijala i potrošnje, nakon provedbe procjene učinka i u skladu s obvezom iz Osmog programa djelovanja

---

32 Svjetska banka, *State and Trends of Carbon Pricing 2025* (Stanje i trendovi cijena ugljika 2025.), Svjetska banka, Washington DC, svibanj 2025.

za okoliš;

87. naglašava potrebu za rješavanjem pitanja utjecaja tekstilnog sektora na klimu i okoliš jer je on odgovoran za oko 8 – -10 % globalnih emisija stakleničkih plinova i znatnu potrošnju resursa, posebno vode i energije; ponavlja da tekstilna industrija mora imati važnu ulogu u prijelazu na kružno gospodarstvo te da mora riješiti izazove povezane sa sprečavanjem nastanka otpada, gospodarenjem otpadom, ispuštanjem mikroplastike, upotrebom vode, prekomjernom proizvodnjom, praksama ultrabrze i brze mode, ukupnom trajnošću i netoksičnošću proizvodnog procesa te mogućnošću recikliranja u tekstilnom sektoru; u tom smislu ističe važnost nedavne izmjene Okvirne direktive EU-a o otpadu; naglašava potrebu za hitnim poboljšanjem standarda ljudskih prava u cijelom tekstilnom lancu vrijednosti;

88. naglašava utjecaj klimatskih promjena na turistički sektor, koji je i doprinositelj i ranjivi sektor, te potrebu da se odredišta prilagode klimatskim rizicima i razviju turizam otporan na klimatske promjene; poziva na promicanje prelaska na održiviji turizam s ekološki odgovornim i niskougljičnim praksama;

89. prima na znanje da postoji sve veći znanstveni i politički interes za modifikaciju sunčeva zračenja (SRM) kao predloženi skup inženjerskih pristupa umjetnom odbijanju sunčeve svjetlosti i hlađenju planeta, kao što je stratosfersko ubrizgavanje aerosola (SAI); ističe da se modifikacijom sunčeva zračenja ne otklanja temeljni uzrok klimatskih promjena i ne pruža znanstvena sigurnost u pogledu učinka te se ugrožava klimatska i geopolitička stabilnost, potencijalno na katastrofalan način; podsjeća da je rezolucija UN-a o globalnom upravljanju blokirana; naglašava da se, u nedostatku čvrstih znanstvenih dokaza o sigurnosti, učinkovitosti i upravljanju, svaka provedba klimatskog inženjeringa mora voditi načelom predostrožnosti;

90. podsjeća na preporuke Skupine glavnih znanstvenih savjetnika Komisije objavljene u prosincu 2024. i stoga poziva Komisiju da preuzme proaktivnu ulogu u pregovorima o globalnom okviru upravljanja za modifikaciju sunčeva zračenja na temelju čvrstog stava o nekorištenju te da ojača sposobnost otkrivanja i kvantificiranja svakog neprijavljenog korištenja modifikacije sunčeva zračenja; nadalje poziva Komisiju i države članice da se dogovore o moratoriju na uporabu modifikacije sunčeva zračenja na razini cijelog EU-a te da osiguraju da svako potencijalno javno financiranje odgovornih znanstvenih istraživanja i sveobuhvatnih međunarodnih procjena rizika, potencijalnih učinaka i utjecaja te tehnologije ne zamijeni javno financiranje istraživanja o prilagodbi klimatskim promjenama i njihovom ublažavanju;

Klimatske promjene i rod

91. naglašava važnost rodnih perspektiva i uključivih pristupa u procesu UNFCCC-a, uključujući program rada za pravednu tranziciju; poziva sve stranke, uključujući EU i njegove države članice, da pojačaju napore za uključivanje rodne ravnopravnosti u svoje revidirane nacionalno utvrđene doprinose i u klimatske i okolišne politike, posebice kad su povezane s ublažavanjem, prilagodbom te gubicima i štetom; ističe potrebu za konkretnijim mjerama svih stranaka, uključujući EU i njegove države članice, kako bi ispunile obveze iz obnovljenog Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost dogovorenog na konferenciji COP25; potiče države članice i Komisiju da više rade na postizanju ciljeva utvrđenih u Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost III;

92. poziva na razvoj novog, ambicioznog akcijskog plana za rodnu ravnopravnost prije konferencije COP30 koji je intersekcijski, uključiv, mjerljiv, utemeljen na ljudskim pravima i kohezivan u svim područjima djelovanja u području klime; poziva stranke da osiguraju da financiranje borbe protiv klimatskih promjena bude rodno osjetljivo te da akcijski plan za rodnu ravnopravnost uključuje odgovarajući i namjenski plan financiranja; poziva sve stranke da na konferenciji COP30 podrže donošenje novog akcijskog plana za rodnu ravnopravnost;

93. ponavlja da se sposobnost prilagodbe i ugroženost razlikuju ovisno o rodu, dobi, sposobnostima, rasi i zanimanju; poziva stoga sve stranke da u svojim nacionalnim planovima prilagodbe, komunikacijama o prilagodbi i nacionalno utvrđenim doprinosima procijene potrebe ugroženog stanovništva, odgovore na njih i daju im prednost;

94. prepoznaje nerazmjeran učinak klimatskih promjena na žene i djevojčice, čime se pogoršavaju postojeće rodne nejednakosti i predstavljaju jedinstvene prijetnje njihovim životnim uvjetima, zdravlju i sigurnosti; ponovno naglašava da je potrebno ubrzati mjere za rodno osjetljivo smanjenje rizika od katastrofa, a time i rodno osjetljivu provedbu Okvira iz Sendaija; poziva na daljnji rad na prioritiziranju i uključivanju rodne ravnopravnosti u planove pripravnosti na katastrofe, posebno upotrebom skupova raščlanjenih podataka o smanjenju rizika od katastrofa;

95. smatra da se mora povećati i olakšati pristup žena uključivom financiranju borbe protiv klimatskih promjena ženama mora povećati i olakšati, napominjući da žene imaju nerazmjerno manji pristup financijskim sredstvima za projekte prilagodbe na klimatske promjene i njihova ublažavanja; potiče EU i njegove države članice da izvješćuju o rodnoj osjetljivosti svojih doprinosa financiranju borbe protiv klimatskih promjena i da povećaju dosljednost potpore rodnoj ravnopravnosti i klimi s pomoću instrumenata za vanjsko djelovanje i preko Europske investicijske banke;

96. ponovno ističe važnost većeg sudjelovanja žena u donošenju odluka u kontekstu klimatske diplomacije, među ostalim u delegacijama

konferencije COP-a i vodstva na svim razinama djelovanja u području klime; poziva sve stranke da teže rodnoj ravnopravnosti u svojim delegacijama i na svim razinama donošenja odluka i pregovora o klimatskim promjenama; potiče sve stranke da imenuju nacionalnu kontaktnu točku za rodna pitanja i pitanja klimatskih promjena te da povećaju povezane resurse, osposobljavanje i potporu, među ostalim u EU-u;

Sudjelovanje dionika na konferenciji COP30

97. podsjeća na važnost potpunog sudjelovanja svih stranaka u postupcima donošenja odluka UNFCCC-a u skladu s načelom lojalne suradnje i uviđa da je zaštita prostora za djelovanje i sudjelovanje aktera na lokalnoj i regionalnoj razini u upravljanju u području klime ključna za odgovornost i transparentnost; prepoznaje da postoje mnoge prepreke sudjelovanju organizacija civilnog društva na COP-ovima; naglašava da civilno društvo te akteri na lokalnoj i regionalnoj razini imaju ključnu ulogu u unapređenju provedbe nacionalno utvrđenih doprinosa osiguravanjem da su mjere djelotvorne i prilagođene lokalnim potrebama i potrebama zajednice;

98. poziva predsjedništvo konferencije COP30 i buduća predsjedništva da potaknu sudjelovanje zemalja u razvoju i delegata iz najmanje razvijenih zemalja te da u tu svrhu dodijele dodatna sredstva; potiče stranke da u svoja izaslanstva uključe mlade kako bi buduće generacije imale aktivnu ulogu u oblikovanju odluka koje utječu na njihovu budućnost; pozdravlja stvaranje uloge „mladih kao predvodnika u borbi protiv klimatskih promjena” na konferenciji COP28 kao korak prema snažnijem uključivanju mladih u proces UNFCCC-a; poziva na to da se na konferenciji COP30 institucionalizira smisleno sudjelovanje djece i mladih, među ostalim putem mehanizama strukturiranog dijaloga i službene zastupljenosti; poziva na veću upotrebu virtualnih platformi na COP-ovima kako bi se povećala globalna uključivost i sudjelovanje delegata i predstavnika civilnog društva;

99. zahtijeva od organizatora COP-ova da zajamče da su ljudska prava, temeljne slobode, među ostalim sloboda izražavanja, potpuno i neograničeno sudjelovanje građana i organizacija civilnog društva, među ostalim pravo na mirno okupljanje i udruživanje, te pravedan pristup ovim i budućim COP-ovima u potpunosti sadržani i zajamčeni u sporazumu o zemlji domaćinu, koji bi se trebao objaviti što prije nakon potpisivanja; poziva tajništvo UNFCCC-a da prati usklađenost i poduzme mjere u slučaju nepoštovanja tih kriterija ljudskih prava;

100. smatra da bi pri odabiru grada domaćina za sve buduće konferencije COP trebalo uzeti u obzir niz unaprijed definiranih uvjeta, koji uključuju logističke i organizacijske kapacitete, zaštitu i sigurnost te ekološke, gospodarske i socijalne učinke organizacije događanja; naglašava važnost održive organizacije konferencije COP30; žali zbog bilo kakvog negativnog učinka koji bi konferencija COP30 mogla

imati na lokalni ekosustav i lokalnu zajednicu Beléma; poziva na poduzimanje mjera opreza kako bi se ublažili takvi rizici;

Sukobi interesa, transparentnost i integritet

101. izražava zabrinutost zbog toga što je na konferenciji COP29 akreditirano više od 1 770 lobista za fosilna goriva; poziva UNFCCC i stranke da osiguraju zaštitu postupka donošenja odluka od interesa koji su u suprotnosti s ciljevima Pariškog sporazuma; potiče UNFCCC da preuzme vodeću ulogu u predlaganju ambicioznog okvira odgovornosti koji bi zaštitio rad UNFCCC-a od neprimjerenog utjecaja, na temelju modela sadržanog u Okvirnoj konvenciji Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom koji se odnosi na duhansku industriju; potiče sve stranke da se u okviru ovog sporazuma dogovore o definiciji „sukoba interesa” za potrebe jačanja zahtjeva za objavu informacija;

102. poziva na to da se akreditacija promatrača uvjetuje podnošenjem službene izjave, dostupne javnosti, u registar UNFCCC-a o zastupanim interesima kako bi se povećala transparentnost u pogledu utjecaja na COP-u;

103. pozdravlja činjenicu da Komisija nije pružila akreditaciju lobistima za fosilna goriva za sudjelovanje u konferenciji COP29 i poziva na daljnji nastavak te prakse; žali zbog toga što su države članice EU-a akreditirale 113 lobista za fosilna goriva za sudjelovanje na konferenciji COP29 i poziva sve države članice da lobistima za fosilna goriva ne pružaju akreditaciju za konferenciju COP30 ili bilo koju buduću konferenciju COP;

Industrija, MSP-ovi i konkurentnost

104. smatra COP30 ključnom prekretnicom 10 godina nakon Pariškog sporazuma i ističe da bi borba protiv klimatskih promjena trebala biti snažan pokretač rasta i da bi trebala dovesti do smanjenja energetskog siromaštva i povećanja otpornosti, održivosti i konkurentnosti industrija te malih i srednjih poduzeća (MSP-ova); poziva oblikovatelje politika među svim strankama Konvencije da donesu ambiciozne, pravodobne i ciljane odgovore u stabilnom, predvidljivom i usklađenom okviru za tranziciju, u skladu s načelom zajedničke, ali diferencirane odgovornosti;

105. naglašava da kvalitetno osmišljene, provedive i poticajne politike mogu osigurati usku povezanost ciljeva dekarbonizacije i klimatskih ciljeva s industrijskim rastom, otvaranjem radnih mjesta i inovacijama; podsjeća da ulaganje u održive i čiste tehnologije doprinosi ispunjenju okolišnih, gospodarskih i socijalnih ciljeva;

106. smatra da je iznimno važno da EU osigura pravednu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti do 2050., održi javnu potporu djelovanju u području klime i vodi primjerom, što bi mu trebalo osigurati prednost prvog ulaska u području čiste tehnologije i održivih industrija; poziva

na odlučne i ciljane mjere za zaštitu industrije EU-a od rizika od izmještanja emisija ugljika i nepoštenog globalnog tržišnog natjecanja, čime bi se osigurali ravnopravni uvjeti na globalnoj razini; naglašava hitnost smanjenja neprestano visokih cijena energije, koje ugrožavaju konkurentnost industrije EU-a, među ostalim ulaganjima u čistu energiju i energiju iz obnovljivih izvora, energetsku učinkovitost, elektroenergetske mreže i fleksibilnost;

107. prepoznaje da cilj postizanja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. uz istodobno povećanje konkurentnosti podrazumijeva temeljitu industrijsku preobrazbu, koja iziskuje golema i ciljana javna i privatna ulaganja prilagođena okolnostima u različitim državama članicama i industrijama te povećanje potpore čistim tehnologijama, inovacijama, vještinama i infrastrukturi; ističe da je ulaganje u industrijske lance vrijednosti za čiste tehnologije ujedno ključno za reindustrijalizaciju EU-a i jačanje strateške autonomije;

108. poziva na potporu industrijskim poduzećima u EU-u, među ostalim MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, radi očuvanja njihova globalnog vodstva, tijekom postupka dekarbonizacije i prelaska na gospodarstvo s nultim neto emisijama; ističe potrebu da im se pruži potpora u toj prijelaznoj fazi osiguravanjem djelotvornih rješenja radi poticanja njihova kapaciteta za inovacije i osiguravanja konkurentnosti, pružanja predvidljivih i pojednostavnjenih administrativnih postupaka, npr. postupka izdavanja dozvola na internetu i pristupa financiranju, te olakšavanja njihova sudjelovanja u javnoj nabavi;

109. poziva na ubrzanu dekarbonizaciju uz istodobno jačanje konkurentnosti; pozdravlja Akt o industriji s nultom neto stopom emisija[33], Plan za čistu industriju[34], Akcijski plan za priuštivu energiju[35] kao ključne korake u ostvarivanju otpornog i klimatski neutralnog gospodarstva te predstojeći akt o ubrzavanju industrijske dekarbonizacije; pozdravlja prošireni Inovacijski fond EU-a u okviru kojeg se podupire razvoj novih inovacija i tehnologija u Europi čiji su cilj dekarbonizacija i razvoj lanca opskrbe;

110. podupire upravljanje ugljikom u okviru mjera ublažavanja industrijskih emisija i ističe ključnu ulogu hvatanja, korištenja i skladištenja ugljika u dekarbonizaciji i smanjenju emisija u industrijskim sektorima u kojima je teško smanjiti emisije te u proizvodnji niskougljičnih proizvoda, među ostalim niskougljičnog

---

33 Komunikacija Komisije od 26. veljače 2025. pod nazivom „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost” (COM(2025)0085).

34 Isto.

35 Komunikacija Komisije od 26. veljače 2025. pod nazivom „Akcijski plan za priuštivu energiju” (COM(2025)0079).

vodika; podsjeća na strategiju za industrijsko upravljanje ugljikom[36] radi povećanja kapaciteta za hvatanje, skladištenje, korištenje i uklanjanje CO_2; pozdravlja napredak u uspostavi svjetskog tržišta ugljika, koje bi trebalo doprinijeti dekarbonizaciji industrija na globalnoj razini i osigurati ravnopravne uvjete za poduzeća u cijelom svijetu; u tom pogledu podsjeća na svoje stajalište o sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS EU-a) i mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama[37] i istodobno pozdravlja predložena pojednostavnjenja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama u prvom skupnom paketu kao važan korak dodatnom povećanju njegove djelotvornosti za ublažavanje izmještanja emisija ugljika i poziva na funkcionalno rješenje za izvoz kojim bi se ublažio rizik od izmještanja emisija ugljika za robu izvezenu iz EU-a u zemlje koje nisu članice EU-a u okviru mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama;

111. poziva na povećanje pristupa financiranju za dekarbonizaciju europskih industrijskih poduzeća u skladu s Pariškim sporazumom; ističe potrebu za dostatnim financijskim sredstvima za potporu dekarbonizaciji u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, među ostalim s pomoću namjenskih financijskih instrumenata kojima se djelotvorno ispunjavaju povezane potrebe europskih industrija;

112. prepoznaje ključnu ulogu MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, posebno mikropoduzeća i start-up poduzeća, u pokretanju i ostvarivanju inovacija, otvaranju radnih mjesta i gospodarskom rastu te vodstvu u digitalnoj i zelenoj tranziciji zahvaljujući inovaciji i rješenjima u kojima se koriste najnovije tehnologije; naglašava potrebu za predvidljivim pravilima i boljim pristupom financiranju u tom pogledu;

113. naglašava potrebu svih stranaka da imaju kontinuiran, siguran i konkurentan pristup kritičnim sirovinama, među ostalim sekundarnim sirovinama; pozdravlja Akt o kritičnim sirovinama[38] i namjeru Komisije da predloži novi akt o kružnom gospodarstvu te poziva na diversificirane lance opskrbe u skladu sa standardima koji su istovjetni standardima EU-a; vjeruje da je potreban predvidljiv regulatorni okvir koji bi omogućio kružne poslovne modele, posebno modele koji se temelje na sprečavanju nastanka otpada, ponovnoj

---

36 Komunikacija Komisije od 6. veljače 2024. pod nazivom „Prema ambicioznom industrijskom upravljanju ugljikom u EU-u” (COM(2024)0062).

37 Rezolucija Europskog parlamenta od 3. travnja 2025. o energetski intenzivnim industrijama (SL C, C/2025/4369, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4369/oj); Rezolucija Europskog parlamenta od 19. lipnja 2025. o Planu za čistu industriju, Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0137.

38 Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

upotrebi otpada i visokokvalitetnom recikliranju kako bi se osigurao pristup kritičnim sirovinama;

114. ističe hitnost prekvalificiranja/usavršavanja radne snage, s ulaganjima u prirodne znanosti, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM) i akademije za vještine s nultom neto stopom emisija kako bi se uklonio nedostatak radne snage i nedostatak kvalificirane radne snage u području dekarbonizacije europske industrije; poziva na suradnju sa socijalnim partnerima radi uklanjanja nedostatka kvalificirane radne snage i zadovoljavanje buduće potražnje za radnom snagom u području čistih tehnologija;

Energetska politika

115. naglašava da je važno da se što prije postupno ukinu fosilna goriva i ponovno ističe potrebu za razvojem mjera kojima bi se osigurala opskrba plinom po nižoj cijeni za sektore koji se u kratkoročnom do srednjoročnom razdoblju ne mogu u znatnijoj mjeri osloniti na elektrifikaciju; napominje da, dok nastoji postići globalni konsenzus o takvom postupnom ukidanju na konferenciji COP30, EU bi trebao nastaviti smanjivati svoju ovisnost o fosilnim gorivima, povećati raznolikost opskrbljivača energijom i razviti energetski učinkovito i dekarbonizirano gospodarstvo kako bi povećao svoju energetsku sigurnost i industrijsku konkurentnost te kućanstvima i poduzećima pružio pristup priuštivoj energiji; poziva EU na hitno okončanje uvoza ruskih fosilnih goriva u EU, među ostalim prirodnog plina, kojima se subvencionira ruska ratna agresija na Ukrajinu; u tom pogledu pozdravlja nedavno doneseni plan REPowerEU za okončanje uvoza energije iz Rusije[39]; poziva zemlje skupine G7 da primjerom predvode energetsku tranziciju, a sve stranke konferencije COP da dekarboniziraju svoje energetske sustave i obustave sva nova ulaganja u vađenje fosilnih goriva;

116. ističe neiskorišteni potencijal geotermalne energije za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma i energetske politike EU-a, posebno za grijanje i toplinu iz industrijskih procesa; poziva na dijeljenje najboljih primjera iz prakse, inovacija i tehnologija;

117. podsjeća na ključne ishode prvog globalnog pregleda stanja u okviru konsenzusa postignutog na konferenciji COP28 u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, koji uključuju utrostručenje obnovljivih izvora energije i udvostručenje energetske učinkovitosti do 2030. te ubrzavanje ulaganja u čistu energiju; pozdravlja činjenicu da je 2023. bila rekordna godina za rast kapaciteta za električnu energiju iz obnovljivih izvora[40] i poziva na kontinuirano praćenje napretka na razini EU-a i na globalnoj razini; sa zabrinutošću napominje da trenutačni investicijski trendovi nisu usklađeni s razinom koja je

---

39 Komunikacija Komisije od 12. svibnja 2025. pod nazivom „Plan za okončanje ovisnosti o uvozu ruske energije” (COM(2025)0440).

40 Međunarodna agencija za energiju, *Renewables* (Obnovljivi izvori energije), https://www.iea.org/energy-system/renewables#tracking.

potrebna kako bi se ostvarili predmetni ciljevi na svjetskoj razini[41] i naglašava da uklanjanje tih razlika iziskuje mjere politike i veću koordinaciju između javnog i privatnog sektora;

118. ističe važnost globalnog smanjenja emisija metana u lancima opskrbe fosilnim gorivima tijekom prelaska na čiste energetske sustave kako bi se do 2030. postiglo globalno smanjenje emisija metana od 75 %, što se odražava u scenariju Međunarodne agencije za energiju s nultom neto stopom emisija do 2050.; potiče potpisnice globalne obveze smanjenja emisija metana da pojačaju svoje napore jer su trenutačne stope smanjenja i dalje nedovoljne[42] te se godišnje i dalje ispusti više od 120 milijuna metričkih tona metana na globalnoj razini; pozdravlja Plan partnerstva za smanjenje emisija metana, koji je Komisija predstavila na konferenciji COP29, i poziva na njegovu brzu provedbu, među ostalim isticanjem uspješnih primjera na konferenciji COP30;

119. podržava globalni cilj šesterostrukog povećanja kapaciteta za skladištenje energije na 1 500 GW do 2030. i, u širem smislu, povećanja fleksibilnosti sustava u skladu s ciljnim vrijednostima skupine G7; naglašava potrebu za inovacijama u području tehnologija za smanjenje emisija stakleničkih plinova; upozorava da klimatske promjene ometaju energetske sustave, uključujući učinkovitost hidroelektrana i termoelektrana; ističe potrebu za fleksibilnošću za nefosilne izvore energije i razvojem mogućnosti skladištenja radi boljeg integriranja obnovljivih izvora energije i upravljanja njima;

120. ističe temeljitu reviziju zakonodavstva EU-a u području energetike u okviru paketa „Spremni za 55 %”, kojim je ono usklađeno s povećanom ciljnom vrijednošću EU-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova za barem 55 % do 2030. kako bi se postigla klimatska neutralnost najkasnije do 2050. i koji je sada potrebno djelotvorno provesti; smatra da bi druge stranke trebale poduzeti slične i relevantne napore;

121. naglašava ulogu čiste energije i obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i diversifikacije sustava u postizanju klimatske neutralnosti; u tom pogledu pozdravlja nedavnu reformu modela tržišta električne energije[43], čiji je cilj povećanje proizvodnje

---

41 Međunarodna agencija za energiju, *World Energy Investment 2024: Overview and key findings* (Globalna energetska ulaganja 2024.: pregled i ključni zaključci), 2024.

42 Međunarodna agencija za energiju, *Tracking pledges, targets and action* (Praćenje obveza, ciljnih vrijednosti i djelovanja), https://www.iea.org/reports/global-methane-tracker-2024/tracking-pledges-targets-and-action.

43 Direktiva (EU) 2024/1711 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001 i (EU) 2019/944 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji (SL L, 2024/1711, 26.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).

energije iz obnovljivih izvora te jačanje položaja i zaštita potrošača; smatra da je potrebno daljnje djelovanje za provedbu pravila o modelu tržišta električne energije; ističe potrebu za donošenjem pragmatičnih, jasnih i poticajnih uvjeta za povećanje upotrebe niskougljičnog vodika i vodika iz obnovljivih izvora radi ubrzanja energetske tranzicije, posebno u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije;

122. podsjeća na predanost EU-a načelu energetske učinkovitosti na prvom mjestu, kojim se uzimaju u obzir troškovna učinkovitost, učinkovitost sustava, kapacitet skladištenja, fleksibilnost potražnje i sigurnost opskrbe; naglašava njegovu ulogu u smanjenju emisija, smanjenju troškova energije, povećanju energetske sigurnosti i zaštiti ranjivih potrošača;

123. ističe potrebu za velikim javnim i privatnim ulaganjima u elektroenergetsku mrežu EU-a i s njom povezanu infrastrukturu kako bi se omogućila njihova modernizacija, među ostalim digitalizacija i širenje, uključujući prekogranične veze, te daljnja fleksibilna integracija čistih i obnovljivih izvora energije, mjera učinkovitosti i rješenja za skladištenje radi pružanja čiste, dostatne, sigurne i priuštive energije građanima i industriji EU-a; posebno ističe potrebu za modernizacijom elektroenergetske mreže EU-a u okviru predstojećeg paketa mjera za europske mreže;

124. naglašava potrebu za globalnom koordinacijom sa zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama i podupiranjem takvih zemalja kako bi postigle nultu neto stopu emisiju stakleničkih plinova i izgradile kapacitete prekograničnom suradnjom u području oblikovanja politika i znanosti te prijenosa tehnologije;

125. naglašava da je u pogledu vanjskih dimenzija energetskih politika potrebno poticati partnerstva s pouzdanim zemljama koje nisu članice EU-a; prima na znanje napore EU-a da izgradi energetske saveze s perspektivom održivog razvoja, među ostalim uzimanjem u obzir interesa stanovništva i lokalnih zajednica;

126. prima na znanje izjavu[44] o utrostručenju globalnog kapaciteta za nuklearnu energiju do 2050., koja je objavljena na konferenciji COP28 i koju je do konferencije COP29 potpisala 31 zemlja, uključujući 12 država članica EU-a i Ukrajinu; u tom pogledu podsjeća na pokretanje nuklearnog saveza, koji je osnovalo nekoliko država članica EU-a i Europski industrijski savez za male modularne reaktore;

127. ističe središnju ulogu lokalnih zajednica i građana u pravednoj i uključivoj energetskoj tranziciji; ističe pravni okvir EU-a kojim se potiču energetske zajednice i njegov potencijal kao model za međunarodne partnere;

---

44 Izjava o utrostručenju nuklearne energije, prosinac 2023.

Istraživanje, inovacije, digitalne tehnologije i svemirska politika

128. uviđa važnost programa Copernicus i Centra znanja EU-a za promatranje Zemlje za djelovanje u području klime i promatranje Zemlje; ističe važnost satelitskog praćenja za klimatsku politiku, što uključuje praćenje emisija metana, šuma i ponora ugljika; poziva na zajedničko istraživanje u području svemirskih tehnologija i tehnologija za djelovanje u području klime, snažnija javno-privatna partnerstva i veća ulaganja u svemirsko gospodarstvo EU-a za stratešku autonomiju;

129. naglašava ključnu ulogu istraživanja i inovacija u postizanju ciljeva Pariškog sporazuma i zelenog plana; žali zbog toga što EU i dalje ne uspijeva postići ciljnu vrijednost ulaganja u istraživanja i razvoj od najmanje 3 % svojeg BDP-a i poziva na strategije za povećanje istraživanja i razvoja u području industrije;

130. pozdravlja ulogu programa Obzor Europa i partnerstava u okviru njega, kao što su zajednička poduzeća i zajednica znanja i inovacija Europskog instituta za inovacije i tehnologiju, u usmjeravanju javno-privatne suradnje prema klimatskoj neutralnosti i istodobnom osiguravanju održivih, dostupnih i priuštivih inovacija;

131. naglašava da EU mora surađivati u istraživanju tehnologije, industrije i inovativne znanosti kako bi na bitan način doprinio Pariškom sporazumu te poziva na brzu provedbu nove strategije za europske biološke znanosti i preispitivanje strategije za biogospodarstvo; pozdravlja inicijativu „Odaberi Europu za znanost”, koja poboljšava mogućnosti financiranja istraživanja u EU-u; poziva Komisiju da potiče strateška istraživačka partnerstva kako bi se omogućili ravnopravni uvjeti u Europi; podupire daljnja djelovanja za osiguravanje dugoročnog pristupa podataka o klimi za međunarodnu istraživačku zajednicu;

132. ističe ključnu ulogu digitalizacije u energetskoj integraciji, tržišnoj povezanosti i smanjenju emisija; ističe važnost digitalnih tehnologija i alata koji se temelje na umjetnoj inteligenciji u postizanju čiste industrijske transformacije jer pružaju mogućnosti, među ostalim za elektrifikaciju, fleksibilnost i energetsku učinkovitost; sa zanimanjem iščekuje strateški plan EU-a za digitalizaciju i umjetnu inteligenciju u energetskom sektoru; zabrinut je zbog ugljičnog otiska u sektoru informacijske i komunikacijske tehnologije i poziva na održive prakse u podatkovnim centrima; podsjeća na to da je cilj digitalne strategije EU-a izgradnja klimatski neutralnih i energetski visokoučinkovitih podatkovnih centara i elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga do 2030.;

Uloga Europskog parlamenta na konferenciji COP30

133. smatra da bi Europski parlament trebao biti sastavni dio izaslanstva EU-a na konferenciji COP30 jer mora dati suglasnost za međunarodne sporazume i kao suzakonodavac ima ključnu ulogu u

provedbi Pariškog sporazuma unutar Unije; stoga očekuje da mu se dopusti sudjelovanje na koordinacijskim sastancima EU-a na konferenciji COP30 u Belému i da mu se zajamči pravodoban pristup svim pripremnim dokumentima; obvezuje se djelovati neovisno i bez sukoba interesa;

°

° °

134. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te tajništvu UNFCCC-a, sa zahtjevom da se proslijedi svim strankama te konvencije koje nisu članice EU-a.